

Monumentnummer*: 515009

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 17 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82988/142

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Oegstgeest		Oegstgeest		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wilhelminapark	11			2342 AD	Oegstgeest		
Wilhelminapark	13			2342 AD	Oegstgeest		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Oegstgeest		E				2931	
Oegstgeest		E				2933	

Omschrijving**

Inleiding

DUBBEL HERENHUIS, gebouwd als onderdeel van een complex van drie woningen, te weten Wilhelminapark 9, 11 en 13, waarvoor in oktober 1906 vergunning is verleend aan de hr. H.G. Breek uit 's-Gravenhage. De bouwgrond was in eigendom bij dhr. J.B. Bouwer, tafelfabrikant te Leiden. Als aannemers traden op de Gebr. van Hoeken, eveneens uit Leiden. De uitvoering in Overgangsarchitectuur heeft voornamelijk elementen van de Jugendstil en verschilt slechts in details van ontwerp.

Het pand ligt binnen het beschermd dorpsgezicht van het Wilhelminapark, dat in 1898 ontworpen is door de Joh. Vos en Anth. C. Meijer uit Den Haag. In een korte tijdspanne van omstreeks 1898 tot 1907 heeft het zich ontwikkeld tot een samenhangend complex met een door Jugendstil gedomineerde Overgangsarchitectuur. De aanleg van het park bestaat uit een vijfarmige wegenpatroon met als middelpunt het in 1901 door de Leidse architect H.J. Jesse ontworpen raadhuis. Hier tegenover, aan de oostzijde van het plein is Wilhelminapark 11-13 zeer beeldbepalend gesitueerd. De begrenzing bestaat uit een ondiepe tuin, die aan de straatzijde deels door een eenvoudig, doch oorspronkelijk smeedijzeren spijlen hekwerk wordt begrensd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op het achtererf van Wilhelminapark 13 bevindt zich een oorspronkelijke, eenvoudige garage met plat dak, die voor de bescherming echter van ondergeschikt belang is.

In Wilhelminapark 11 bevindt zich een wandbetimmering met ingebouwde kasten en een deur, die door de firma Van Wisselingh & Co in 1908 is vervaardigd naar ontwerp van Theodoor Willem Nieuwenhuis (1866-1951), een vooraanstaand interieurkunstenaar uit de 'Nieuwe Kunst'-beweging, in opdracht van E.R. Harkema (1869-ca.1938).

Omschrijving

Een deels onderkelderd gespiegeld dubbel herenhuis, bestaande uit twee bouwlagen en een zolderverdieping, gedekt door één overstekend schilddak met rode Tuil-du-Nordpannen en nokpirons op de hoeken. Elk pand heeft aan de achterzijde een dakkapel. De plattegrond is in opzet rechthoekig met erkers tegen de zijgevels en een serre tegen de achtergevel.

De gevels zijn opgetrokken uit grauwe baksteen in kruisverband en zijn boven het trasraam wit geschilderd. Een belangrijk decoratief element vormen de in ruitpatroon toegepaste crème- en turkooisgekleurde tegeltjes in de rollagen, segment- en rondbogen en de cirkelvormige vensters en blindnissen. Hardsteen is toegepast voor de stoeptreden en de lekdorpels. De overwegend enkelvoudige, maar ook de samengestelde balkon- en terrasdeuren hebben nog de oorspronkelijke roedenverdeling in de bovenlichten en geel kathedraalglas. Een groot deel van de vensters heeft schuiframen. De voorgevel wordt in de middenas geaccentueerd door een door het dakschild uitstekend torenachtige bouwlichaam met afgeschuinde zijkanten. Elke bouwlaag heeft een dubbel rondbogig venster, waarbij die boven de begane grond en de verdieping daarboven een cirkelvormig venster hebben. Sommige hiervan zijn uitgevoerd met decoratief gekleurd glas-in-lood. De afgeschuinde gevels van de tweede verdieping hebben een cirkelvormig spaarveld. Het rondbogige entreeportiek en het balkon met gekoppelde rondboog op de verdieping hebben ten opzichte van de gevel terugliggende afgeschuinde zijkanten, voorzien van een venster. In het midden bevindt zich op de begane grond en de verdieping een (balkon)deur. Wilhelminapark 13 heeft een originele paneeldeur als entree deur met geslepen ruitjes.

De beide zijgevels hebben een erker met balkon, waarvan de linker (noord) vijfhoekig is en de rechter (zuid) een cirkelsegment als grondslag heeft. De borstwering van de balkonbalustrade bestaat uit gemetselde balusters met gepleisterde penanten met aan de zijkanten hoog uitzwenkende zijvleugels. Aan de achterzijde bevindt zich aan weerszijden een rechthoekige uitbouw met balkon. Hiervan bevindt de veranda van Wilhelminapark 13 met de oorspronkelijk geometrisch opengewerkte houten balustrade op de verdieping zich in oorspronkelijke staat. Bij nr. 11 is deze vereenvoudigd en gewijzigd in een serre met balkon.

Interieur Het interieur heeft in hoofdlijnen nog de oorspronkelijk indeling met kamer- en suite met een ruim opgezet trappenhuis met steektrappen, bordessen en een lichtkoepel en verschillende oorspronkelijke details, zoals paneeldeuren.

De eetkamer van Wilhelminapark 11, gedeeltelijk doorlopend in de woonkamer (inclusief de woonkamerdeur) heeft een betimmering met ingebouwde kasten van Th. Nieuwenhuis. De panelen zijn van palissanderhout, terwijl voor de overige onderdelen, als deuren en kozijnen, gebruik is gemaakt van ebbenhout. Het decoratieve uitgewerkte beslagwerk is van koper, dat evenals parelmoer en ivoor, ook gebruikt is voor het inlegwerk. De lambrisering is ca. 120 m. hoog en bevat diverse ingebouwde (open en gesloten) kasten, deels uitgevoerd als vitrine en onder meer bestemd als berging voor platen en plaatwerken. De panelen hebben diverse geometrisch opgezette snij- en inlegwerkpatronen met gestileerde tweedimensionale motieven, zoals blad- en rankmotieven en vlinders. De patronen op de verschillende onderdelen zijn toegepast volgens een duidelijk geordend vormprincipe, waardoor een duidelijke stijleenheid is gecreëerd en een harmonieus en evenwichtig effect is ontstaan. In één van de panelen van de entree deur komt het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

initiaal: 'E.R.H.' (E.R. Harkema) voor.

Waardering

Het dubbele herenhuis Wilhelminapark 11-13 is van algemeen cultuurhistorisch belang als representatief voorbeeld villa-achtig herenhuis in Overgangsarchitectuur uit het begin van de 20ste eeuw in een overwegend in die stijl tot stand gekomen villapark, dat op zijn beurt op grond van de stedenbouwkundige samenhang aangewezen is als beschermd dorpsgezicht.

Het herenhuis is van algemeen architectuurhistorisch van belang vanwege de, sobere, doch typische voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving, detaillering en materiaalgebruik.

Het is stedenbouwkundig van belang vanwege de ensemblewaarde en ruimtelijke samenhang met het aangrenzende pand Wilhelminapark 9. Het pand is bovendien van belang vanwege de beeldbepalende situering binnen het beschermde dorpsgezicht.

Wilhelminapark 11 is van uitzonderlijk belang vanwege de hoge mate van zeldzaamheid van de door de Th.W. Nieuwenhuis ontworpen kamerbetimmering, dat een vroeg werk is in het oeuvre van de kunstenaar, één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de 'Nieuwe Kunst'-beweging. De betimmering met hoge esthetische kwaliteiten neemt een belangrijke plaats in binnen het oeuvre van de kunstenaar, vanwege het ontwerp, het zeer kostbare materiaalgebruik en de bijzonder hoge kwaliteit van de ambachtelijke uitvoering. Een dergelijke rijke kamerbetimmering is zeer zeldzaam in de Nederlandse interieurkunst uit het begin van de 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument